

Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság
1055 Budapest, Falk Miksa utca 9-11.
egyenlobanasmod@ajbh.hu

**tárgy: Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság
működésének nyilvánosságával kapcsolatos közérdekű bejelentés**

Tisztelt Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgató Úr/Asszony!

A Társaság a Szabadságjogokért jogvédő szervezet (TASZ) a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvényre hivatkozva **közérdekű bejelentéssel** él az alábbiak szerint, és kéri, hogy **gondoskodjon a Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság jogszabályoknak megfelelő működése helyreállításáról.**

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság (továbbiakban: EBH) 2021. január 1-én beolvadt az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalába. Azóta feladatait az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala elkülönült szervezeti egysége, az Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóság (továbbiakban: EBF) végzi. Az EBF működésének nyilvánosságát és átláthatóságát jogelődjénél jelentősen szűkebb körben, illetve alacsonyabb színvonalon biztosítja, ez pedig mind az egyenlő bánásmódhoz való jog, mind pedig a polgárok tájékozódáshoz való joga tekintetében nem megengedhető visszalépést eredményez.

Az alábbiak szerinti hiányosságok tapasztalhatóak a <https://www.ajbh.hu/en/ebff> oldalon, az EBF korábbi honlapján, az egyenlobasmod.hu oldalon hozzáférhető információkhoz képest:

- Az EBF korábbi honlapján, az egyenlobasmod.hu oldalon, működésétől kezdődően, 2005-től minden évben közzétette **éves tájékoztatóját** tevékenységéről. A jelenlegi honlapon azonban nem érhetőek el a korábbi évek tájékoztatói, és nincs frissebb tájékoztató sem a 2020-as évről, sem a 2021-es évről, annak ellenére, hogy az Egyenlő Bánásmód Hatóság általános (így az azt terhelő közzétételi kötelezettségek tekintetében is) jogutódja az alapvető jogok biztosa. Az Alapvető Jogok Biztosának és Helyetteseinek tevékenységéről szóló [2020-as beszámolóban](#) sincs semmiféle tájékoztatás a 2020-as év tevékenységéről. A 2021. évi beszámoló pedig még mindig nem érhető el az ajbh.hu oldalon.
- A 2005. és 2011. közötti **jogesetek** egyáltalán nem érhetőek el, holott korábban számos jogeset került feltöltésre. 2012. és 2020. közötti jogeset pedig hiányosak, mert az elutasítással és egyezséggel végződő jogeseteket fel sem töltötték az ajbh.hu oldalra holott azok korábban nyilvánosak voltak, és amelyek szükségesek az egyenlő bánásmód szabályok alkalmazásának a megismeréséhez. Az egyenlobasmod.hu oldalon progresszív kereső alapján lehetett szűrni a jogesetek között. Szűrési lehetőségek voltak: év, diszkrimináció típusa, védett tulajdonság, diszkrimináció területe és volt szabad szavas keresés. A kiadott találatok

táblázatban jelentek meg és a határozat száma, a védett tulajdonság, a diszkrimináció területe, a diszkrimináció típusa, és a befejezőmód (egyezség, jogsértés megállapító, jogsértést részben megállapító, kérelem elutasítása) is látható volt. Az új, korszerűtlen honlapon kizárólag szabadszavas keresésre van lehetőség.

- A jelenlegi honlapról elérhetetlenek a korábbi közvéleménynek szóló általános **tájékoztatók, kiadványok, oktatási anyagok**, és újabbak sem készültek az EBH beolvasása óta.

Az egyenlő bánásmóddhoz való jog olyan alapvető jog, amelynek érvényesüléséhez elengedhetetlen az egyenlő bánásmód védelmére hivatott egyik legfontosabb szerv, az EBF működésének, joggyakorlatának átláthatóságát biztosítani. Ahogy azt az Alkotmánybíróság számos határozatában kifejtette: "szoros kapcsolat áll fenn a nyilvánosság elve, a demokrácia és az alapjogok védelme között." {29/2014. (IX. 30.) AB határozat [53]}

Erre tekintettel az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 14. §-a kifejezetten kötelezi az EBF-et arra, hogy a közvéleményt és a jogsérelmet szenvedett személyeket tájékoztassa, információkkal lássa el működéséről.

Ebktv. 14. § (1) bekezdés: A hatóság

e) rendszeresen tájékoztatja a közvéleményt és az Országgyűlést az egyenlő bánásmód érvényesülésével kapcsolatos helyzetről;

g) az érintettek számára folyamatos tájékoztatást ad és segítséget nyújt az egyenlő bánásmód megsértése elleni fellépéshez;

(2) A hatóság a közvélemény folyamatos tájékoztatása érdekében jelentéseit, javaslatát, valamint a működésével kapcsolatos részletes információkat honlapján rendszeresen közzéteszi.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (továbbiakban: Infotv.) 32. §-a általános jelleggel írja elő, hogy a közfeladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekben köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását. Az Infotv. definíciója szerint az EBH és EBF jogesetek, éves tájékoztatók, kiadványok olyan **szakmai tevékenységre vonatkozó közérdekű adatnak** minősülnek, amelyeket a hatóság köteles proaktívan - a kötelező és egyedi közzétételi listáknak megfelelően - kérés nélkül közzétenni. Az éves tájékoztatók az Általános Közzétételi Lista (Infotv. 1. sz. melléklet) II./2. pontja szerint a hatóság feladatáról, tevékenységéről szóló tájékoztatónak minősülnek. Az egyéb kiadványok legalább a II./7. pont szerinti körben nyilvánosak, míg a jogesetek egyedi közzététel szerint nyilvánosak az Infotv. 37. § (3) bekezdés szerint.

Az Infotv. 35.§ (4) bekezdése kimondja, hogy az elektronikusan közzétett adatok - ha e törvény vagy más jogszabály eltérően nem rendelkezik - a honlapról nem távolíthatók el. A szerv megszűnése esetén a közzététel kötelezettsége a szerv jogutódját terheli. Ebből az következik, hogy az EBF az EBH jogutódjaként köteles minden, korábban az egyenlobanasmod.hu honlapon elektronikusan közzétett közérdekű adatot ugyanúgy elérhetővé tenni az ajbh.hu oldalon.

Az éves tájékoztatók és korábbi közvéleménynek szóló kiadványok teljes hozzáférhetetlenségével az **EBF nem tesz eleget törvényi kötelezettségének**. Korábban az éves tájékoztatók kifejezetten megjelölték, hogy az Ebktv. 14. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kötelezettségének tesz eleget. Az egyenlobanasmod.hu oldalon korábban elérhető éves tájékoztatók és kiadványok hiányában az EBF működése nem felel meg a magyar jogszabályoknak és ellentétes a Párizsi Alapelvekkel¹, is, mert míg korábban az EBH a honlapja hozzájárult ahhoz, hogy az emberi jogok és a hátrányos

¹ [General Assembly Resolution 48/134](#) (20 December 1993) Hatáskör és felelősség 3. pont d) bekezdés

megkülönböztetéssel kapcsolatban a közvélemény tudatosságát tájékoztató és oktatási anyagokkal is növelje, addig ma semmilyen ilyen jellegű információhoz nem lehet hozzáférni.

Szintén ellentétes a jogszabályokkal, hogy a jogesetek felének teljes hiánya és a korábinál sokkal nehezebb kereshetősége miatt **egyáltalán nem követhető az EBF és jogelődje joggyakorlata**. Az állampolgárok nem látják, hogy mások milyen ügyekkel fordultak az EBF-hez, és így ez nem ösztönzi őket bejelentés benyújtására, valamint csökkenti a sikeres panaszok számát is, mivel a gyakorlat ismerete nélkül nem adható elő megfelelő jogi érvelés. A joggyakorlat ismerete ráadásul a jogbiztonság alapvető feltétele. A gyakorlatból előreláthatónak és egységesnek kell lennie annak, hogy az EBF hogyan kezeli az egyenlő bánásmód megsértését állító panaszokat mind eljárási mind érdemi szempontból.

Az EBF nem csupán egy hatóság a közigazgatási rendszerben, hanem az Alaptörvény, az uniós és a nemzetközi jog normáit is alkalmazó, az egyenlő bánásmódhoz való alapjog érvényesüléséért felelős szerv. Éppen ezért **nem átlátható és jogszerű a működése, ha a közérdekű adatnak minősülő joggyakorlatáról nem lehet teljes képet kapni**. Különösen súlyos a ma fennálló helyzet annak fényében, hogy korábban az EBH biztosította a megfelelő transzparenciát. Az EBF-re mint az alapjogvédelem egyik szervére is vonatkozik, az alkotmánybíróági gyakorlatban kimunkált követelmény, hogy **az alapjogvédelem egyszer már elért szintje nem csökkenthető**: „az alkotmányos jogvédelem egyszer már elért szintje és garanciális rendszere nem csökkenthető, alapelemeinek köre nem szűkíthető, csak — egészen kivételes esetben — más alapjog védelme érdekében, a szükségesség-arányosság mércéjének figyelembe vételével és úgy, hogy az érintett alapjogok lényeges tartalma ne sérüljön. Az ennek nem megfelelő alkotmányvédelmi szint csökkentése ellentmond az alkotmányos jogállam követelményének.” [61/2011. (VII. 13.) AB határozat]

Egyértelműen **csökkenti az elért alapjogvédelem szintjét az, hogy a korábban az EBH kezelésében lévő közérdekű adatok, a jogutód EBF-nél már nem ismerhetők meg**. A közérdekű adatok (jogesetek, éves tájékoztatók, kiadványok) ugyanis továbbra is közérdekű adatok, ezért azok megismerését nem korlátozhatja az EBF. Az Alkotmánybíróóság számos határozatában elvi élel mondta ki, hogy „egy demokratikus társadalomban a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni”. „A közfeladatot ellátó szervek és személyek kényelmi szempontjai nem élvezhetnek elsőbbséget egy alapvető joggal szemben.” [12/2004. (IV. 7.) AB határozat].

Az egyenlő bánásmódhoz való jog elért védelmi szintjét is csökkenti, hogy a közérdekű adatok megismerhetőségének hiányában az alapjogsérelmet szenvedett polgárok nem tudnak megalapozott panaszokat benyújtani és információkat szerezni az egyenlő bánásmódhoz való jog gyakorlati érvényesüléséről.

Az egyenlő bánásmódhoz való alapjog érvényesüléséért felelős szerv átszervezése nem vezethet az alapjogvédelem egyszer már elért védelmi szintjének csökkenéséhez. A szervezeti keretek megváltozása ugyanis nem szolgáltat legitím alapot az alapvető jogok korlátozására.

A fentiekre tekintettel közérdekű bejelentésünkben az alábbi **javaslatokat** tesszük:

- hasonlóan más, korábban az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalába integrálódó szerv (Korábbi biztosok, Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa, Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogok Biztosa) esetén alkalmazott megoldáshoz, tegyék archív formában elérhetővé az EBH korábbi honlapját, az egyenlobasmod.hu oldalt.
- tegyék újra elérhetővé az ajbh.hu oldalon a 2005. óta készült éves tájékoztatókat, jogeseteket (beleértve az elutasított és egyezséggel végző eseteket is) és kiadványokat.

- legalább olyan részletességű és pontosságú keresési lehetőségeket tegyenek lehetővé a jogesetek között, mint ami az egyenlobansmod.hu oldalon volt.

Kérem, hogy gondoskodjon a Egyenlő Bánásmóderért Felelős Főigazgatóság jogszabályoknak megfelelő működésének visszaállításáról.

Amennyiben nem teszik elérhetővé a korábban már nyilvánosságra hozott jogeseteket 2005-ig visszamenőleg, úgy szervezetünk

- a) az Infotv. 35. § (4) bekezdésének megsértése miatt a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság eljárását fogja kezdeményezni, ha pedig ez sikertelen volna, akkor
- b) megfontolja, hogy a saját maga tegye újra elérhetővé mindenki számára ezeket a közérdekű adatokat.

2022. június 21.

Üdvözlettel:

dr. Szabó Máté

Társaság a Szabadságjogokért

szakmai igazgató

dr. Zsugó Virág

TASZ Egyenlőségprojekt

jogi szakértő